

KRAJOWA RADA SPÓŁDZIELCZA

NACZELNY ORGAN SAMORZĄDU SPÓŁDZIELCZEGO

00-013 Warszawa, ul. Jasna 1, Skrytka pocztowa 16
e-mail: krs@krs.org.pl, <http://www.krs.org.pl>

tel. +48 22/596-43-00, +48 22/596-45-00
tel./fax +48 22/827-43-21

Warszawa, dnia 12.12.2019 r.

SIB/127/2019/MM

Pan
Jerzy Dąbrowski
Dyrektor Departamentu Rynków Rolnych
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Dyrektore,

W związku z otrzymanym pismem oraz materiałami do konsultacji, dotyczącymi **sektora owoców i warzyw** oraz zapytania, Krajowa Rada Spółdzielcza przekazuje opinię, po konsultacjach ze Związkami Spółdzielczymi.

Mając na uwadze projektowane rozwiązania w zakresie celu 3 projektu rozporządzenia dotyczącego Planów Strategicznych WPR 2021-2027 „Poprawa pozycji rolników w łańcuchu wartości” oraz interwencji sektorowych WPR 2021-2027, wnioskujemy o:

- 1. Włączenie funkcjonujących w Polsce wszystkich typów spółdzielni rolniczych oraz ich związków do beneficjentów interwencji sektorowych WPR 2021-2027,**
- 2. Uznanie za organizacje producentów działające od co najmniej 5 lat spółdzielnie mające członków produkujących owoce lub warzywa, a ich związki za zrzeszenia organizacji,**
- 3. Ustanowienie maksymalnego dopuszczalnego poziomu interwencji sektorowych dla istniejących jak i nowotworzonych podmiotów uprawnionych do wsparcia – z uwagi na niski stopień gospodarczego zorganizowania rolników w Polsce,**
- 4. Uproszczenie procedur uzyskiwania statusu organizacji producentów, celem zwiększenia liczby organizacji oraz zrzeszonych w nich rolników – w sektorze owoców i warzyw organizacje producentów mają obecnie ok. 20% udziału w skupie tych produktów,**
- 5. Przyjęcie uproszczonych wymagań w zakresie przygotowania i realizacji planów operacyjnych, które zwiększą znacząco liczbę chętnych do ich realizacji (zaczerpnięcie z rozwiązań innych krajów) – obecnie tylko 10% organizacji producentów w naszym kraju realizuje plany operacyjne, będące podstawą wypłacania interwencji sektorowych.**

Mając na uwadze fakt, że w naszym kraju jest bardzo niski stopień gospodarczego zorganizowania rolników, zarówno włączenie spółdzielni istniejących do interwencji

sektorowych, naliczanych jako % wartości netto produkcji sprzedanej oraz kwotowo na podmiot, jak i tworzenie i rozwój nowych podmiotów (spółdzielni, organizacji producentów, grup producentów, oraz ich zrzeszeń i związków) jest kluczowe dla utrzymania równych warunków konkurencji na wewnętrznym rynku europejskim. Nie mniej ważne dla rozwoju jest również projektowane wsparcie liczone od wartości zakupionej produkcji przez podmiot od nowego członka. Dobrze zorganizowani rolnicy w spółdzielniach w krajach Zachodniej Europy, funkcjonujących zazwyczaj jako organizacje producentów, skupujących od 60 do blisko 100% produktów rolnych, **będą generowali znaczące przewagi konkurencyjne, jeśli w/w wnioski nie zostaną przyjęte w polskim Planie Strategicznym WPR 2021-2027.** Wyżej wymienione wsparcie sektorowe, jest niczym innym jak wsparciem rynkowym UE. W naszej ocenie należy przyjąć również takie rozwiązania, aby uzyskać oczekiwany poziom 90% organizacji producentów realizujących plany operacyjne. Utrzymywanie dzisiejszego stanu, gdzie tylko 10 % organizacji je realizuje, jest bardzo niekorzystne dla sektora owoców i warzyw.

Tylko w omawianym sektorze owoców i warzyw działa w naszym kraju kilkadziesiąt spółdzielni ogrodniczych, z których większość działa od kilkadziesiąt lat, a które nie mają statusu organizacji producentów. Jednocześnie jest w Polsce wiele spółdzielni rolniczych różnego typu, które posiadają członków produkujących warzywa i owoce. W związku ze zmianą uwarunkowań gospodarczych w Polsce, związanych z przejściem od gospodarki centralnie planowanej do gospodarki rynkowej, a następnie wejściem do UE, spółdzielnie te przechodziły przeobrażenia, dostosowując się do nowych wyzwań rynkowych, regulacji prawnych, etc. **Dlatego też uważamy, że spółdzielnie te winny otrzymać w/w wsparcie w ramach interwencji sektorowych, aby móc dalej utrzymać się na rynku.**

Jeśli chodzi o **poziom i wielkość wsparcia** proponujemy, aby były one wysokie i stanowiły górne pułapy, w ramach dopuszczonych limitów, opracowywanych obecnie przez państwa członkowskie wraz z Komisją Europejską. Jak wynika z projektowanych rozwiązań, w szczególności interwencje sektorowe w nowej perspektywie finansowej UE, będą stanowiły znaczący impuls do poprawy pozycji rolników w łańcuchu wartości oraz dochodów z produkcji rolnej.

Biorąc pod uwagę niski poziom uczestnictwa polskich rolników w zorganizowanych rynkach rolnych, istnieje potrzeba znaczącej stymulacji finansowej, aby poprawić kondycję gospodarzących działających spółdzielni oraz rozwój wspólnych podmiotów rolników, poprzez rozwój obecnych i tworzenie nowych spółdzielni, w tym grup i organizacji producentów. Jak trudny jest to proces potwierdza fakt, że liczba grup producentów i zrzeszonych w nich rolników znacznie spadła, a mimo przyjęcia ustawy o spółdzielniach rolników w ub.r. oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z marca br. dotyczącego wykazu produktów dla których mogą one być tworzone, mających wesprzeć proces poprawy zorganizowania rolników, do dnia dzisiejszego nie została zarejestrowana ani jedna spółdzielnia rolników.

Trzeba jednocześnie podkreślić, że wnioskowane uproszczenia w zakresie uzyskiwania statusu organizacji producentów, w szczególności przez działające obecnie spółdzielnie są niezbędne, aby wykorzystać potencjał krajowy w zakresie możliwości korzystania z interwencji sektorowych. Dla potwierdzenia niech służy fakt, że środki na tworzenie grup i organizacji producentów w Polsce w obecnej perspektywie finansowej 2014-2020 zostały przesunięte w znacznej części na inne działania PROW, z powodu braku wystarczającej liczby rolników do

tworzenia tych podmiotów, na co istotny wpływ miały zbyt wysoko postawione wymagania oraz uciążliwości biurokratyczne.

Mając powyższe na uwadze wnosimy o przyjęcie naszych propozycji, celem lepszego przygotowania naszego kraju i uzyskania większych efektów w przygotowaniu a następnie wdrażaniu WPR na lata 2021-2027. Tym samym stworzone zostaną odpowiednie warunki do wspierania działających i nowotworzonych spółdzielni, grup producentów i organizacji producentów oraz ich związków i zrzeszeń.

Z poważaniem,

Mieczysław Kurek

**Pełnomocnik Zarządu
Krajowej Rady Spółdzielczej**

Ryszard Jaskowski

**Zastępca Prezesa Zarządu
Krajowej Rady Spółdzielczej**